

Føroyar: Fyrireikingar til og karmar um oljuvinnu

- Hvussu fyrireikaðu almennu Føroyar seg til oljuvinnuna?
- Hvørjir karmar hava almennu Føroyr sett um leiting eftir og framleiðslu av olju og gassi (kolvetnum)?

Árni Olafsson Ráðgevi

Fyrirreikingar til oljuleiting undir Føroyum

Føroyar og oljuvinnan:

Føroyar eftirbátur

- Oljutilgongdin í Føroyum og grannalondunum: Nakrir varðar:

Land/varði	Bretland	Noreg	Danmark	Føroyar
Landgrunssáttmálin frá 1958 góðkendur	1964	–	1964	1964
Týðandi marknasáttmálar	1965	1965	1965-71	1999
1. frálands leitingarloyvi	1964	1965	1963	2000
1. frálands kolvetnisfundur	1965	1967	1966	2001
1. frálands rakstrarverdi fundur	1965	1969	1968	?

Føroyar eftirbátur: Forðingar

Náttúrligar/tøkniligar/fíggjarligar

Formligar/løgfrøðiligar

Tækniliga og fígðjarliga gongdin í oljuleitingini

Ár	Hending
1947	Fyrsti frálanda boripallurin
1959	Gassfundurin í Slochteren (Holland)
1962 og frameftir	Oljufelagsáhugin í Norðsjónum otar seg norður eftir . Nyggj tækni loyvur boring alsamt djúpri
1971- 72	Brent funnin (Eystanfyri Hetland);Fyrstu boringar vestan fyri Hetland
1973-74 og 1979-81	Oljuprískvøkkir
1977	Clair fundur vestan fyri Hetland (í rakstri 2005)
1992	Foinaven fundur nær markinum FO-UK vestan fyri Hetland (í rakstri 1997).

Serligar avbjóðingar á Føroyska landgrunninum

- Havdýpi
- "Metocean": Vindur, alda og streymur
- Basalt
- Langt frá verandi undirstøðukervi
- Vantandi vitan – jarðfrøðiligur váði
- Kostnaður: Fíggjarligur váði – sárbæri fyri sveiggi í olju- og gassprísum

Formligar/lögfrøðiligar forðingar í føroysku oljutilgongdini

- Viðurskiftini við Danmark
- Millumlanda: Marknaspurningurin

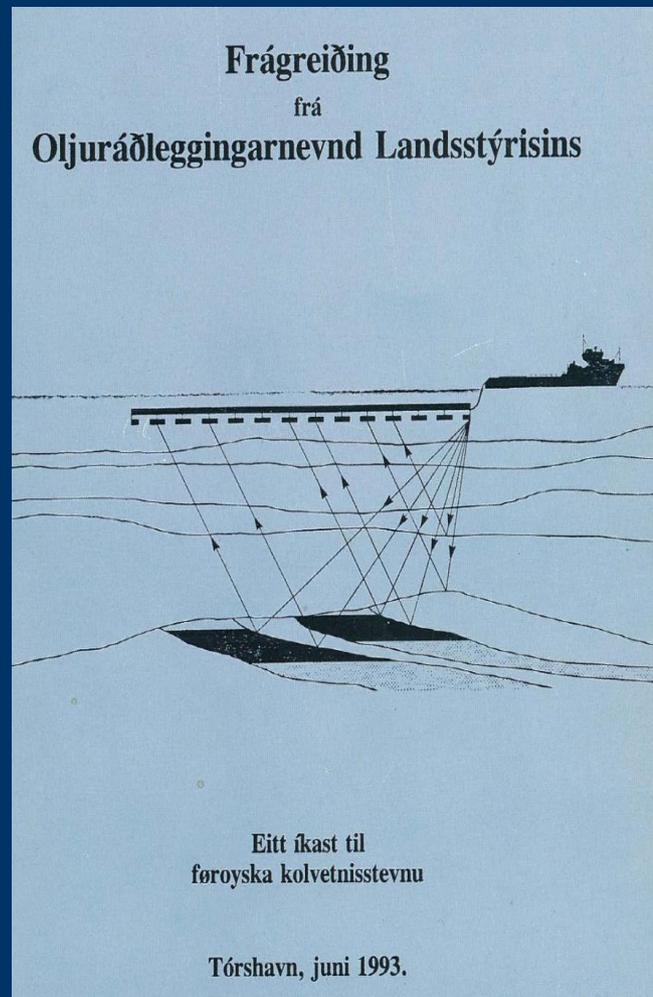
Viðurskiptini við Danmark – samráðingar um yvirtøku

Ár	Hending
1948	Heimastýrislógin: "Ráevni í undirgrundini" á Lista B (kunnu móguliga yvirtakast eftir samráðing)
1948	Løgtingið samtykkir at yvirtaka. Onki hendir
1975	Nýggj lögtingssamtykt. Samráðingar byrja, men danska stjórnin sýtir
1988	Nýggjar samráðingar
1992	Semja um yvirtøku sum sermál (lóggávuvald og umsitingarvald)

Eftir yvirtøkuna 1992 – Fyrireikingar til kolvetnisvinnu

- Yvirtøka av leiðsluni av samráðingunum um landgrundsmark 1993
- Fyrra oljuráðleggingarnevndin 1992-93
- Seinra oljuráðleggingarnevndin 1994 – 97
- Semja um mark við Bretland 1999
- 1. útbjóðingarumfar 2000

1993-Frágreiðingin

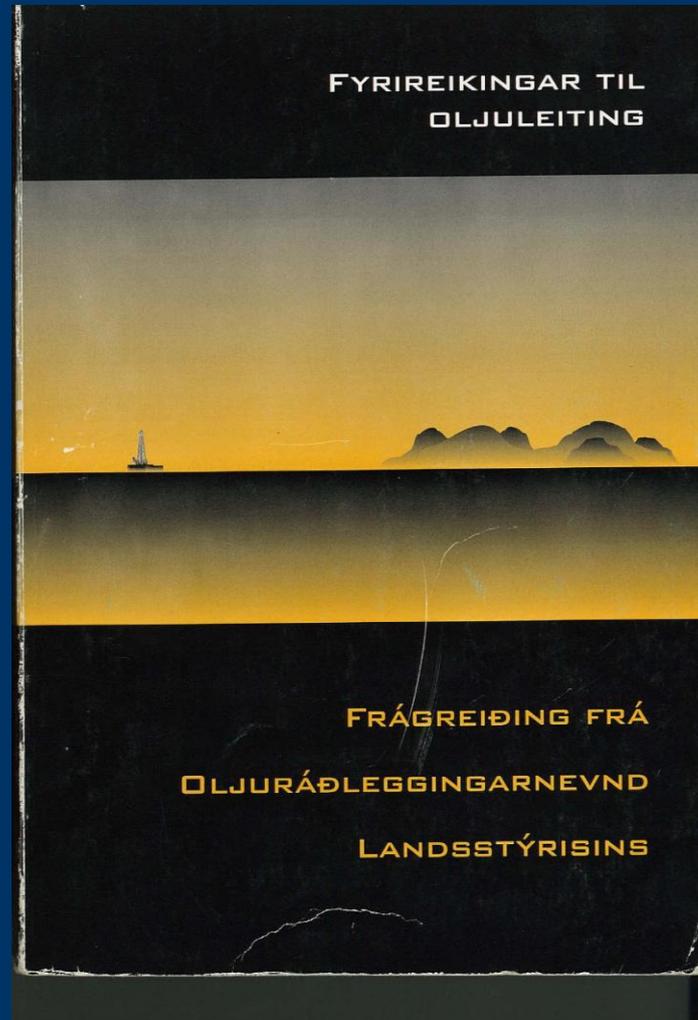
Fyrstu fyrireikingarnar

- ▣ Fyrra oljuráðleggingarnevndin:
  - Frágreiðing juni 1993
  - Lögtingssamtykt september 1993
  - Lögtingslóg um forkanningar september 1993
  - Útbjóðing av seismiskum kanningum 1994
  - “Lopra 2”- boringin 1996
  - “Tilmælisumfar” 1996
  - “GEM”-kanningarverkætlan

Lögtingssamtyktin 1993

- ▣ Lögtingslóg um forkanningar fyrsta stigið
- ▣ Tørvur á forkanningum
- ▣ Landgrunsmarkið er ógreitt
- ▣ Tørvur á útgreining og lógum og treytum fyri oljuleiting og útvinning
- ▣ Fyrilit eigur at havast fyri:
  - Fiskivinnu og umhvørvi
  - Arbeiðsmøguleikum, vinnu- og samfelagsmálum
- ▣ Miða móti útbjóðing til oljuleiting

1997-Frágreiðingin

Oljuráðleggingarnevndirnar - arbeiðsháttur

- Breið samanseting (ymisk fakøki, stovnstilknyti v. m.)
- Lesnaður
- Luttøka í ráðstevnum, messum, skeiðum
- Samskipti við:
  - Myndugleikar, serliga í DK og NO
  - Oljufeløg
  - Ráðgevar
- Føst skrivstova,
fyrst Jarðfrøðissavnið (JFS), seinri Oljufyrising (OFS)
- Vístu til løgmann

Frágreiðingin 1997

Viðger ðill skeið í eini oljutilgongd – eisini útbygging og framleiðslu

1. Samandráttur og tilmæli
2. Fyritreytir fyrri FO kolvetnisvinnu
3. Kolvetnisskipan
4. Oljan og búskapurin
5. Ávirkan
6. Lógaruppskot

Kolvetnispolitiska skipanin

- ▣ Kolvetni í undirgrundini hoyra Føroya landi til
- ▣ Kunnu bert gagnnýtast við loyvi sb. lóg
- ▣ Loyvisskipan (“skatta-/avgjaldsskipan”)
- ▣ Lógarkarmur
- ▣ Loyvisumfør við treytum
- ▣ Oljufyrisiting og jarðfrøðisstovnur
- ▣ Trygd, arbeiðsumhvørvi, umhvørvi, tilbúgving

Vinnumöguleikar

- ▣ **Politísk stevna:** Virksemið leggjast til rættis so FO fáa:
  - arbeiðsmöguleikar,
  - vinnuligan vöxtur og
  - margfeldni í bæði stytri og longri tíðarskeið.

- ▣ **“Sjálvsögd krøv” til oljufeløg við leiting:**
  - Útgerðarstöð i FO (“Bryggjukanturin”)
  - Tyrlustøð í FO
  - Lógarkrav? Ja!

Onnur krøv til oljufeløgini

▣ At føra kolvetni í land?

■ Fyrimunir :

- ▣ Arbeidsmøguleikar (j.b. Orknoyar og Hetland)

■ Vansar:

- ▣ Umhvørvið (og tó: ei trupulleikar aðrastaðni)
- ▣ Kanska dýrari hjá oljufeløgnum

■ Krav í lógini, men kann frávíkjast

- ▣ Lógarkrav styrkir landsstýrið í samráðingum við feløg, sum vilja sleppa undan

Føroyskt landsoljufelag?

▣ Frágreiðingin: **Argument**

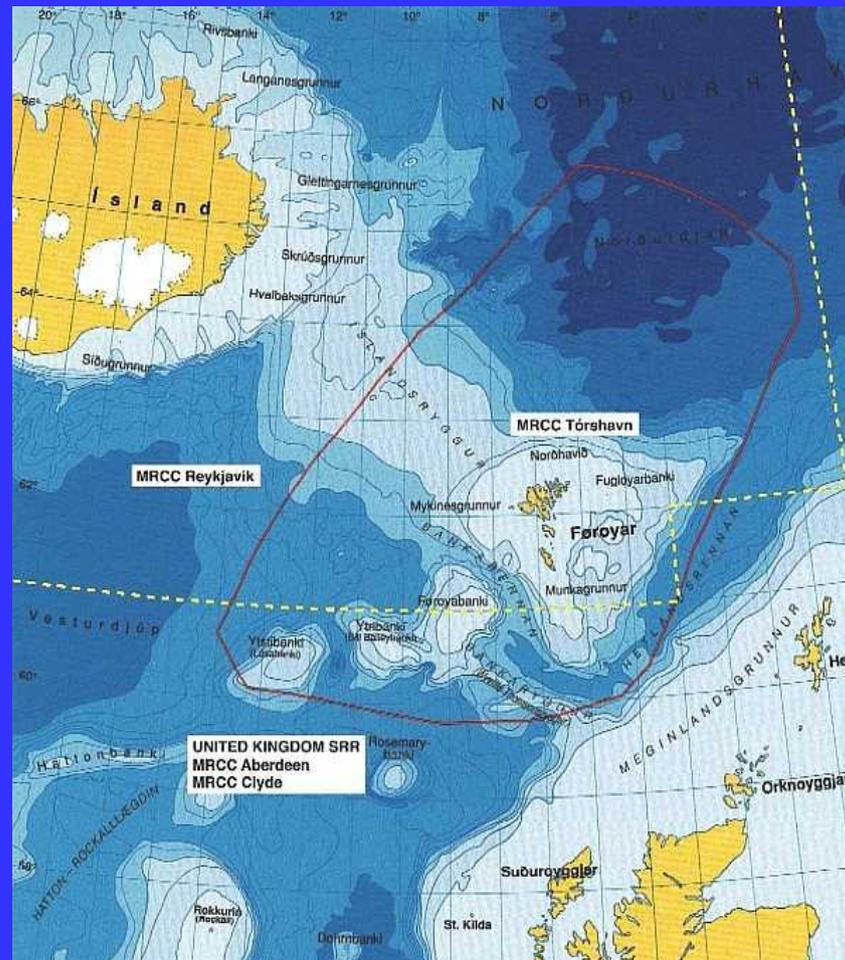
■ **Fyri:**

- ▣ Ávirkan á gongdina
- ▣ Møguliga størri úrtøku
- ▣ Væntaðu **ikki** privat FO oljufeløg!

■ **Ímóti:**

- ▣ Dýrt: Fyrstu árin rakstrarhall
- ▣ Borin luttøka treytað av slaking aðrastaðni
- ▣ Lógarkrøv og treytir nøktandi stýringaramboð
- ▣ Ógreið støða hjá felag: vinna ella myndugleiki ?

Landgrunnurinn rundan um Føroyar

Forðingar í millumtjóða viðurskiftum

Landgrunsmark móti Noregi, UK og Íslandi,
herav hevði markið móti **Bretlandi** størstan
týdning fyri kolvetnisvirksemi

Marknasáttmálar:

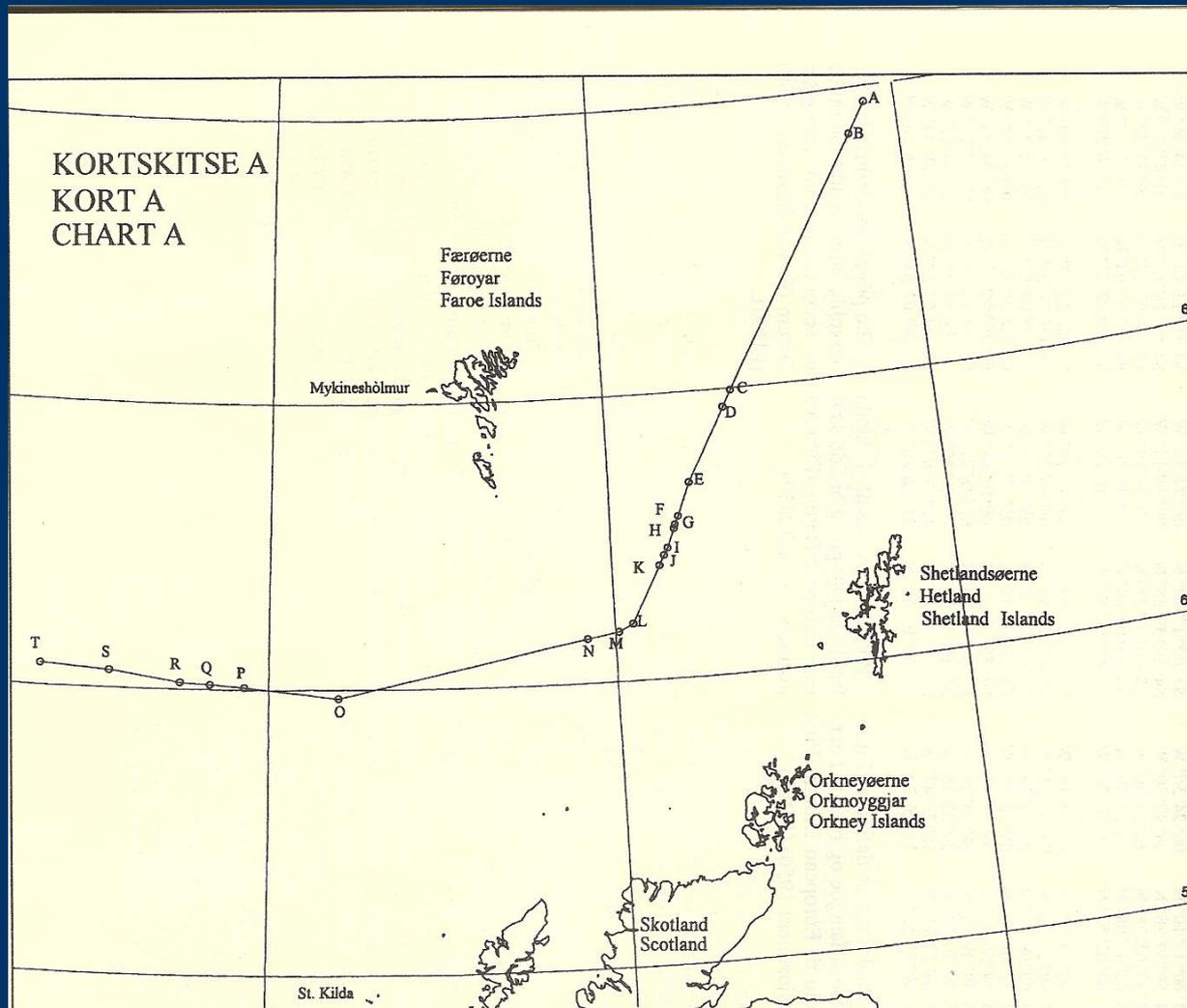
Noreg: 1979 Fiski-búskapar- og

landgrunsmark(miðlinja)

UK: 1999:Landgrunsmark, og fiskimark (við
"serøki) (miðlinja)

Ísland: 2008: landgruns-, búskapar og fiskimark
(við "serøki") (miðlinja)

Landgrunsmarkið Føroyar-Bretland

Meginorsøkir til at Føroyar komu seint í gongd

- Tøkniligar, náttúrugivnar, fíggjarligar fortreytir helst loknar fyrst í 1980-unum
- Ósemjan við Danmark um málsræðið legði helst 10 ár afturat
- Ósemjan við UK um markið legði uppáftur 7 ár afturat

Karmar um føroyskt kolvetnisvirksemi: Lóggáva

Lóg um kolvetnisvirksemi 1998

Kolvetnisskattalógin 1999, broytt 2000
(serskattur)

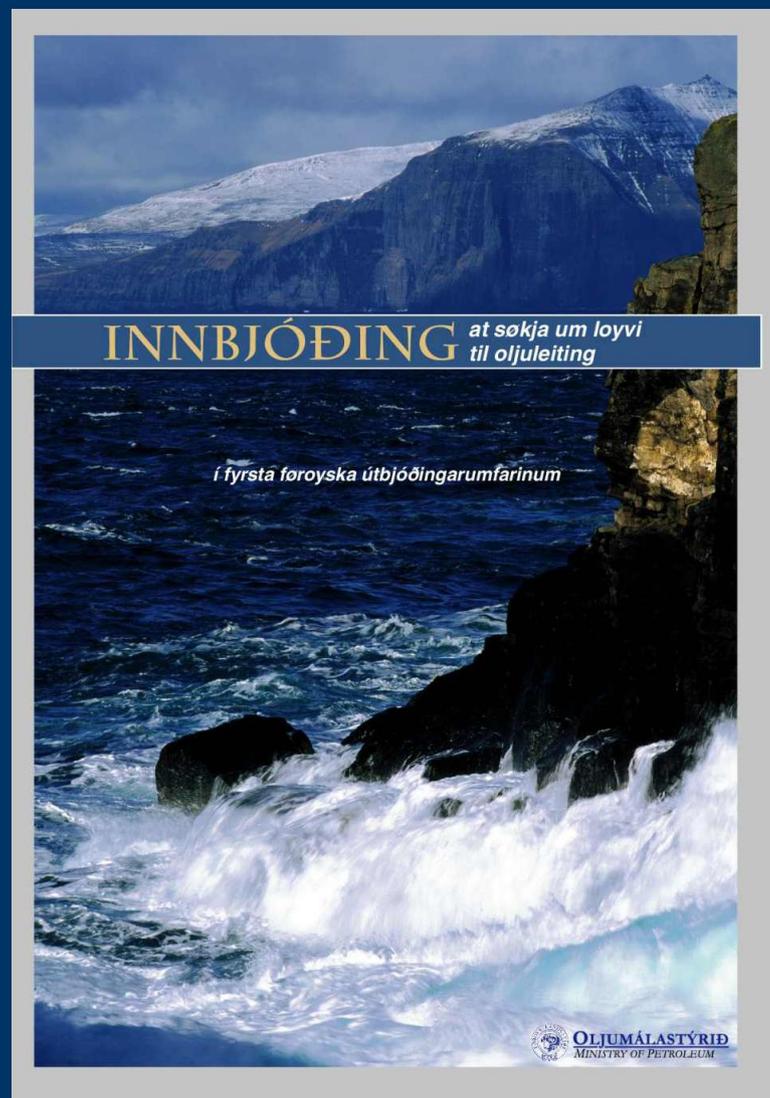
Kolvetnisskattafyrisingarlógin 2000

Lóg um 1. útbjóðingarumfar 2000

Lóg um 2. útbjóðingarumfar 2004

Lóg um 3. útbjóðingarumfar 2008

1. Útbjóðingarumfar 2000

Útbjóðingarumför - hövuðstreytir

- ▣ Fastar treytir viðv. avgjöldum og skatti:
  - P/F-skattur (27%)+ framleiðslugjald (2%)+ serskattur (progressivt vaksandi við ROR) + smærri avgjöld
- ▣ Ikki “uppboð”, men “vakurleikakapping”:
  - Besta leitingarskráin (seismikkur, boringar)
  - Onnur íkast:
    - ▣ Samstarv við FO veitarar:
      - Keyp
      - Færleikamenning
    - ▣ Íkast til gransking og útbúgving

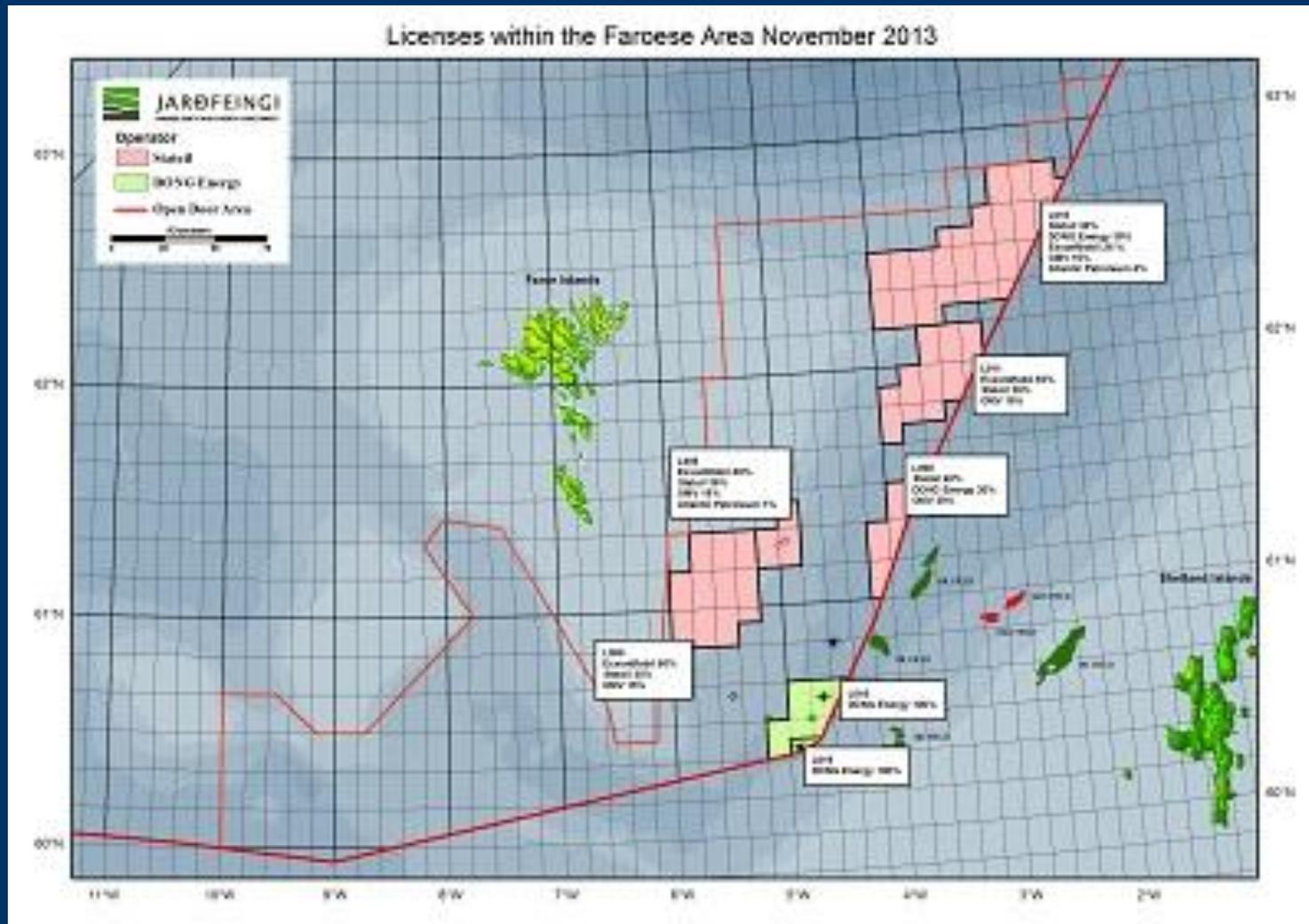
Hvussu stýra ávirkanini?

- ▣ **Útbyggingarætlan skal góðkennast**
- ▣ **Við hesi góðkenning ber til at ávirka, hvussu stór ávirkanin á samfelagið skal vera:**
  - Slag av útbygging
  - Ílandføring
  - “bryggjukantsreglur”
  - Manningarreglur
- ▣ **Inntøkur hins almenna kunnu koyrast í grunnar**

Karmarnir í dag

- Kolvetnislógin frá 1998 bert smávegis broytt
- Trý loyvisumfær: 2000, 2004 og 2008, uttan stórvegis broytingar í loyvistreytunum
- Nú opið fyri umsóknum millum umfærini (“Open Door”)
- Tilsamans 19 leitingarloyvi latin
- 6 av teimum eru virkin, hini latin innaftur
- 7½ brunnur boraður
- Áhaldandi seismiskt virkemi
- Áhaldandi samstarv millum oljufeløg og føroyska vinnu og føroyskar vísindastovnar

Loyvi á føroyska landgrunninum nov 2013

Føroyar bíða framvegis eftir oljuni

